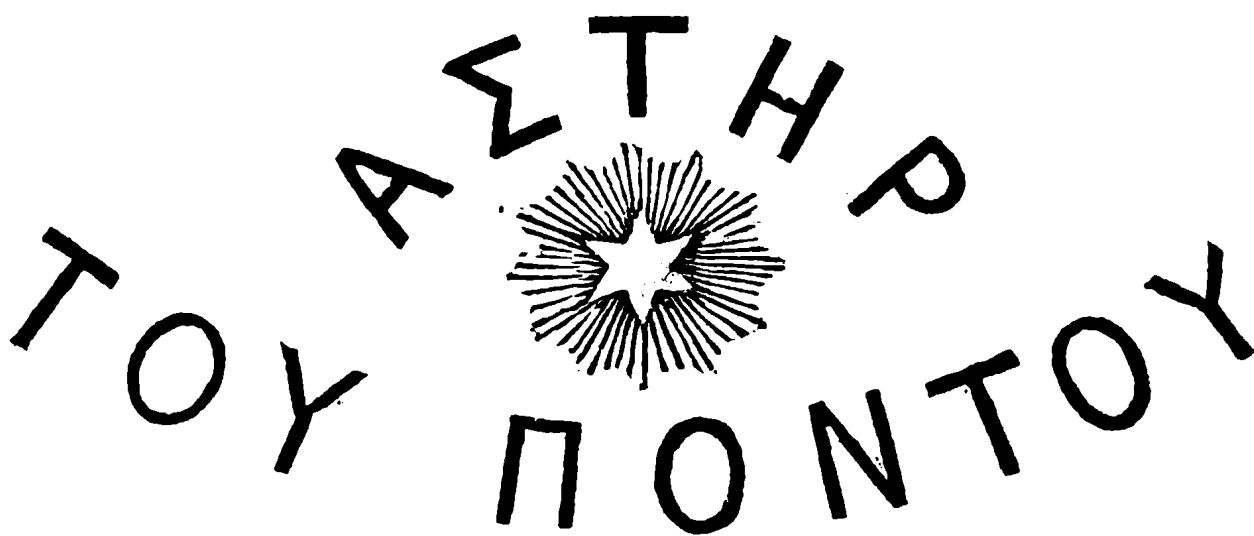

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Ἡ κατ' οἶκον ἀγωγή τῶν νηπίων.

(Συνέχεια)

Διὰ τῆς διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν ἐξεθέσαμεν μέχρι τοῦδε, θὰ ἀποκτήσουν τὰ μικρὰ παιδία μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἀρκετὰς γνώσεις, ὥστε νὰ εὐκολύνωνται πολὺ εἰς τὴν λοιπὴν ἐκπαίδευσιν. Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους πρέπει τὰ μικρὰ παιδία νὰ ἀρχίζωσι νὰ συλλογίζωνται, τοῦτέστι νὰ ζητῶσι τὰς αἰτίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἢ τὸν σκοπὸν διαφόρων πραγμάτων ἢ πράξεων. Προτιθέμεθα λοιπὸν σήμερον νὰ ἐκθέσωμεν τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας ταύτης, μετὸν ὁποῖον θὰ ἀναπτύσσεται τὸ λογικὸν τοῦ παιδίου χωρὶς νὰ σκοτίζεται ὁ νοῦς.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ μικρὸν παιδίον πρέπει κατ' ἀρχὰς νὰ σκέπτεται ἐπὶ

πράξεων ἢ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εἶνε κατάλληλα εἰς τὸ νὰ ἐλκύωσι τὴν προσοχὴν, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡμπορεῖ νὰ σκέπτεται χωρὶς νὰ κουράζεται τὸ πνεῦμα. Καὶ ἡ διδασκαλία λοιπὸν αὕτη πρέπει νὰ εἶνε ἀνάλογος τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ παιδίου καὶ νὰ ἔχῃ μίαν σειρὰν, καθ' ἣν νὰ προχωρῇ κατὰ βαθμίδα. Δὲν πρέπει δὲ τὸ παιδίον νὰ σκέπτεται ἐκάστοτε ἐπὶ διαφόρων πράξεων ἢ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα νὰ μὴ ἔχουν σχέσιν πρὸς ἄλληλα. Εἰς ἕκαστον λοιπὸν μάθημα πρέπει τὸ παιδίον νὰ λαμβάνῃ γνώσιν σειρᾶς τινος πράξεων συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλας οὕτως, ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀπομνημονεύῃ κατὰ σειρὰν τὰς πράξεις ταύτας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ βοηθῇται ὑπὸ τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν εἰς τὴν σειρὰν τῶν συλλογισμῶν.

Τούτων τεθέντων, τὸ νὰ διδάσκει

ται τὸ νήπιον νὰ συλλογίζεται: ἐκάστοτε ἐπὶ ἐνὸς ὁποιοῦδήποτε ἀντικειμένου ἢ ἐπὶ μιᾶς ὁποιασδήποτε πράξεως θεωροῦμεν ἀκατάλληλον, καθ' ὅτι ὁ διδάσκων θὰ ἀναγκάζεται νὰ διδάσκη συλλογισμοὺς καὶ εὐκόλους καὶ δυσκόλους, ἔχοντας μικρὰν σχέσιν ἢ οὐδεμίαν πρὸς ἀλλήλους καὶ διὰ τοῦτο δυσκόλους εἰς τὸ νὰ ἐννοῶνται ὑπὸ τοῦ παιδίου καὶ νὰ ἀπομνημονεύονται. Καταλληλότετον δὲ θεωροῦμεν νὰ γίνεται ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπὶ διηγήσεων συμβεβηκότων, καθ' ἃ δύο ἢ περισσότερα πρόσωπα ἢ ζῶα ἐνεργοῦσι καὶ ἐκτελοῦσι πράξεις συνδεόμενας πρὸς ἀλλήλας στενῶς διὰ τῶν αἰτιῶν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ χρόνου. Προφανῶς δὲ αἱ διηγήσεις αὗται περιέχουσι πάντα ἐκεῖνα, διὰ τῶν ὁποίων εἴπομεν ὅτι δύναται νὰ ἀναπτύσσεται τὸ λογικὸν καλῶς καὶ ἐπωφελῶς.

Ἄλλ' ὅποῖαι πρέπει νὰ εἶνε αἱ διηγήσεις αὗται; Ἰνα γνωρίσωμεν τοῦτο, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἅφ' ἐνὸς μὲν τὰς διανοητικὰς δυνάμεις τοῦ νηπίου, ἅφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν ποιούτων διηγήσεων στηρίζεται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἠθικὴ μόρφωσις αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ, ὡς εἴπαμεν, πρέπει αἱ διηγήσεις νὰ εἶνε κατάλληλοι εἰς τὸ νὰ ἐλκύωσι τὴν προσοχὴν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ καὶ νὰ ἀπομνημονεύονται εὐκόλως, καὶ ἐπειδὴ τὸ μικρὸν παιδίον φύσει ἔχει τὴν προσοχὴν τοῦ ἐστραμ-

μένην πρὸς τὰ ἄλλα μικρὰ παιδία καὶ πρὸς τὰ ζῶα, καὶ τοῦτο διότι πάντα τὰ μικρὰ παιδία καὶ τὰ ζῶα εἶνε φιλοπαίγμονα, διὰ τοῦτο πρέπει αἱ διηγήσεις νὰ περιστρέφονται κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τινι χρόνῳ εἰς πράξεις παιδίων καὶ ζώων. Μετὰ τινι δὲ χρόνῳ ἀρχίζει ἡ διδασκαλία διηγήσεων καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν, αἱ δὲ διηγήσεις αὗται ἢ σχηματίζονται ὑπὸ τῶν διδασκόντων ἐκ τῆς πείρας ἢ καὶ λαμβάνονται ἤδη ἐκ τῆς ἱστορίας. Πρὸς τοῦτοις κατ' ἀρχὰς αἱ διηγήσεις πρέπει νὰ εἶνε μικραὶ, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου νὰ γίνωνται μεγαλύτεραι· καὶ πάλιν, τὸ θέμα αὐτῶν πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε ἠθικόν, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εὐληπτον καὶ δυνάμενον νὰ ἐπηρεάσῃ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἔχον δηλ. σχέσιν πρὸς τοὺς τρόπους τοῦ διδασκόμενου παιδιοῦ, εἴτα δὲ πρέπει νὰ ἔχωσιν αἱ διηγήσεις καὶ θέματα ὑψηλότερα ἠθικῶς, ἀνάλογα ἐκάστοτε πρὸς τὸν ἀναπτυσσόμενον νοῦν τοῦ παιδιοῦ.

Πρέπει δὲ, καθ' ἡμᾶς, αἱ διηγήσεις αὗται, εἴτε αὐτοσχέδιοι εἴτε ἐκ τῆς ἱστορίας εἰλημμένοι, νὰ ἔχωσι κατ' ἀρχὰς θέμα πραγματικόν, τοῦτέστιν αἱ ἐν αὐταῖς ἐκτιθέμεναι πράξεις νὰ συνέβησαν ἢ νὰ δύνανται νὰ συμβαίνωσι, βραδύτερον δὲ, ὅτε τὸ παιδίον θὰ εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ διακρίνῃ τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τοῦ ψευδούς, δύνανται νὰ εἶνε αἱ διηγήσεις καὶ μυθώδεις, εἴτε ὡς οἱ μῦθοι τοῦ Αἰσώπου εἴτε ἄλλοι, εἰλημμένοι ἐκ τῆς ἱστορίας ἢ

καὶ κοινά. Ὅταν ὁμῶς ὁ διδάσκων διηγῆται μῦθόν τινα εἰς τὸ μικρὸν παιδίον, δὲν πρέπει νὰ παραστήσῃ αὐτὸν ὡς ἀληθῆ, δὲν πρέπει νὰ διαθέσῃ τὸ παιδίον οὕτως, ὥστε νὰ τὸν θεωρήσῃ ὡς ἀληθῆ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸ παιδίον νὰ ἐννοήσῃ ὅτι οἱ μῦθοι οὗτοι εἶνε ἀπομιμήσεις τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ λέγονται μόνον με τοῦτον τὸν σκοπὸν, ἵνα οἱ ἄνθρωποι ἐλέποντες τὰ προτερήματα ἢ ἐλαττώματα αὐτῶν ἐν τοῖς μύθοις ὡς ἐν κατόπτροις, προσπαθῶσι νὰ ἐξατάζωσιν ἑαυτοὺς καὶ νὰ τελειοποιῶσι μὲν τὰ προτερήματα, νὰ διορθώσωσι δὲ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, αἰσθανόμενοι ἀποστροφὴν πρὸς αὐτά. Μῦθοι δὲ, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουσι τοιοῦτον σκοπὸν, ἀλλὰ μόνον ἐκπλήττουσι διὰ τὸ παράδοξον καὶ φοβερὸν τῶν πράξεων, οὐδόλως πρέπει νὰ λέγωνται εἰς τὰ νήπια.

Προκειμένου περὶ τοῦ θέματος τῶν διηγήσεων, ἀρκεῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ἀνωτέρω· θέλομεν δὲ γράψαι περὶ αὐτῶν ἐκτενέστερον κατόπιν, ὅτε θὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς τῶν νηπίων. Διότι πρῶτον μὲν ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διηγήσεων, ὧν τὸ περιεχόμενον πρέπει νὰ εἶνε, ὡς εἵπομεν, ἠθικόν, ἔπειτα δὲ ἡ σειρά, καθ' ἣν θὰ διδάσκωνται αἱ διηγήσεις αὗται, πρέπει νὰ εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κατὰ-

μένου περὶ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ ὑποδείξωμεν τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνεται ἡ διδασκαλία τῶν συλλογισμῶν, τοῦτέστιν ἡ ἐξέτασις τῶν αἰτίων καὶ ἀποτελεσμάτων τῶν διαφορῶν πράξεων. Ἵνα δὲ γείνωμεν καταληπτοί, θὰ ἐκθέσωμεν διήγησίν τινα, καὶ ἔπειτα θὰ ἴδωμεν ποίας ἐρωτήσεις ἐπ' αὐτῆς θὰ κάμνῃ ὁ διδάσκων τὸ μικρὸν παιδίον. Ἐστω λοιπὸν ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἐπομένη διήγησις.

« Ὁ Γεώργιος ἦτο μικρὸν παιδίον. Ὁ Ποσειδῶν ἦτο σκύλος τοῦ Γεωργίου. Ὁ Γεώργιος ἔδιδε τακτικὰ τροφὴν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. Μίαν ἡμέραν ὁ Γεώργιος ἔπαιξε πολὺ μὲ ἀλλὰ παιδία καὶ ἐλησμόνησε νὰ δώσῃ τροφὴν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. Ὁ Ποσειδῶν ἐπείνα πολὺ. Ὁ Γεώργιος ἔφαγε καλὰ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἐν γλύκισμα διὰ νὰ φάγῃ καὶ τὸ ἔθηκεν ἐπάνω εἰς τὴν καρέκλαν του. Ὁ Ποσειδῶν εἶδε τὸ γλύκισμα καὶ ἐνῶ ὁ Γεώργιος ἐκύταζεν ἄλλοῦ, ὁ Ποσειδῶν ἔλαβε κρυφίως τὸ γλύκισμα καὶ τὸ ἔφαγεν. Ὁ Γεώργιος εἶδε τὸν Ποσειδῶνα ἐνῶ ἔτρωγε τὸ γλύκισμα, καὶ τὸν ἐκτύπησε πολὺ. »

Ἐν πρώτοις παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὰς διηγήσεις πρέπει κατ' ἀρχὰς τὰ ἀναφερόμενα πρόσωπα ἢ ζῶα νὰ εἶνε γνωστὰ εἰς τὸ μικρὸν παιδίον, διότι

ελκύεται ἡ προσοχή αὐτοῦ καὶ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν ἢ διήγησις καθὼς καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς.

Εἰς ἐκάστην διήγησιν πρέπει νὰ γίνεται πρῶτον ἀνάλυσις αὐτῆς, νὰ ἐπαναλαμβάνεται δηλ. ἡ διήγησις δι' ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων· δεύτερον πρέπει νὰ γίνωνται ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις ἐπὶ ἐκάστης πράξεως, διατί συνέβη οὕτω καὶ ἂν συνέβη καλῶς καὶ διατί, ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει τί ἔπρεπε νὰ γείνη καὶ διατί· καὶ τρίτον τί πρέπει νὰ κάμνῃ τὸ διδασκόμενον παιδί· εἰς τοιαύτας περιπτώσεις. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν αἱ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω διηγήσεως ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις πρέπει νὰ γίνονται ὡς ἑξῆς.

α) Τί ἦτο ὁ Γεώργιος; — Ὁ Γεώργιος ἦτο μικρὸν παιδίον. — Τί ἦτο ὁ Ποσειδῶν; — Ὁ Ποσειδῶν ἦτο σκύλος τοῦ Γεωργίου. — Τί ἐδίδεν ὁ Γεώργιος εἰς τὸν Ποσειδῶνα; — Ὁ Γεώργιος ἐδίδε τακτικὰ τροφήν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. — Τί ἔκαμεν ὁ Γεώργιος μίαν ἡμέραν; — Μίαν ἡμέραν ὁ Γεώργιος ἔπαιξε πολὺ μὲ ἄλλα παιδιά καὶ ἐλησμόνησε νὰ δώσῃ τροφήν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. — Ἐπεῖνα ὁ Ποσειδῶν; — Μάλιστα· ὁ Ποσειδῶν ἐπείνα πολὺ. — Ἐπείνα καὶ ὁ Γεώργιος; — Ὁχι· ὁ Γεώργιος ἔφαγε καλά. — Μόνον φαγητὸν ἔφαγεν ὁ Γεώργιος; — Ὁ Γεώργιος ἔλαβεν ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἐν γλύκισμα διὰ νὰ φάγῃ. — Τί ἔκαμε

τὸ γλύκισμα; — Τὸ ἔθρην ἐπάνω εἰς μίαν καρέκλαν. — Τί συνέβη τότε; — Ὁ Ποσειδῶν εἶδε τὸ γλύκισμα, καὶ ἐνῶ ὁ Γεώργιος ἐκύτταζεν ἄλλοῦ, ὁ Ποσειδῶν ἔλαβε κρυφίως τὸ γλύκισμα καὶ τὸ ἔφαγε. — Τί ἔκαμε τότε ὁ Γεώργιος; — Ὁ Γεώργιος εἶδε τὸν Ποσειδῶνα, ἐνῶ ἔτρωγε τὸ γλύκισμα, καὶ τὸν ἐκτύπησε πολὺ.

β) Διατί ὁ Γεώργιος ἐδίδε τακτικὰ τροφήν εἰς τὸν Ποσειδῶνα; — Διότι ὅποιος φυλάττει σκύλον, χρεωστεῖ νὰ τὸν τρέφῃ. — Διατί ὁ Γεώργιος ἐλησμόνησε μίαν ἡμέραν νὰ δώσῃ τροφήν εἰς τὸν Ποσειδῶνα; — Διότι ἔπαιξε πολὺ μὲ ἄλλα παιδιά. — Ἐκαμε καλά; — Ὁχι. — Διατί; — Διότι ἐλησμόνησε νὰ κάμῃ τὸ χρέος του. — Τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὁ Γεώργιος; — Ἐπρεπε νὰ μὴ παίξῃ πολὺ μὲ τὰ ἄλλα παιδιά. — Διατί; — Διὰ νὰ μὴ λησμονήσῃ νὰ δώσῃ τροφήν εἰς τὸν Ποσειδῶνα. — Ἐλησμόνησεν ὁ Γεώργιος νὰ φάγῃ καὶ ὁ ἴδιος. — Ὁχι. — Διατί; — Διότι ἐπείνα. — Ἐκαμε καλά ὁ Ποσειδῶν διότι ἔφαγε τὸ γλύκισμα; — Μάλιστα. — Διατί; — Διότι ἐπείνα καὶ ἔπρεπε νὰ φάγῃ. — Διατί ὁ Γεώργιος ἐκτύπησε τὸν Ποσειδῶνα. — Ὁ Γεώργιος ἐκτύπησε τὸν Ποσειδῶνα διότι ἔφαγε τὸ γλύκισμά του. — Ἐκαμε καλά ὁ Γεώργιος; — Ὁχι. — Διατί; — Διότι ἀδίκως ἐκτύπησε τὸν Ποσειδῶνα. — Πῶς ἀδίκως; — Διότι δὲν ἐσκέφθη ὅτι ὁ Ποσειδῶν ἐπείνα πολὺ καὶ ὅτι

αὐτὸς ἔγεινεν αἰτία νὰ φάγη ὁ Ποσειδῶν τὸ γλύκισμά του. — Τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὁ Γεώργιος; — Ἐπρεπε νὰ σκεφθῇ ὅτι δὲν ἔκαμε καλὰ ὅτι ἐλησμονήσῃ νὰ δώσῃ τροφὴν εἰς τὸν σκύλον του, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν κτυπήσῃ.

γ) Τί θὰ κάμῃς σὺ, ἐὰν εὐρεθῇς ποτε εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γεωργίου; — Ἐὰν τύχῃ νὰ ἔχω σκύλον, θὰ τῷ δίδω τακτικὰ τροφὴν καὶ δὲν θὰ παίζω τόσον πολὺ ὥστε νὰ λησμονήσω τὸν σκύλον μου. — Ἀλλ' ἐὰν τυχόν τὸν λησμονήσῃς ποτὲ καὶ φάγῃ κρυφίως τὴν ἰδικήν σου τροφὴν; — Ἐὰν συμβῇ τοῦτο, δὲν θὰ κτυπήσω τὸν σκύλον μου, ἀλλὰ θὰ λάβω μάθημα καὶ ἄλλην φορὰν θὰ προσπαθῶ νὰ μὴ λησμονήσω τὸ χρέος μου.

Κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ μαθήματος ὁ διδάσκων λέγει δύο καὶ τρεῖς φορὰς τὴν διήγησιν, καὶ εἴτα ἐπαναλαμβάνει αὐτὴν τὸ παιδίον δις καὶ τρίς, ἕως ὅτου εἴπῃ αὐτὴν ἀπταιστως. Εἴτα ἀπευθύνει τὰς ἐρωτήσεις ὁ διδάσκων καὶ διορθώνει τὰς ἀπαντήσεις. ἐπαναλαμβάνονται δὲ αἱ ἐρωτήσεις ἕως ὅτου εἴπῃ αὐτὰς τὸ παιδίον ἀπταιστως. Κατὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν τοῦ μαθήματος διηγεῖται ἐν πρώτοις τὸ παιδίον τὴν διήγησιν ἅπαξ, ἣ καὶ περισσότερας φορὰς, ἐὰν σφάλῃ, καὶ ἔπειτα ἀπευθύνονται αἱ ἐρωτήσεις, καὶ δίδονται αἱ ἀπαντήσεις ὑπὸ τοῦ παιδίου. Ἐὰν τὸ παιδίον κάμῃ πολλὰ λάθη, δίδεται τὸ ἴδιον μάθημα, εἰ δὲ

μὴ, δίδεται ἄλλο. Πρέπει πρὸς τούτοις ὁ διδάσκων νὰ παρασκευάσῃ προηγουμένως ἐκάστην διήγησιν μὲ τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις ἐγγράφως, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν διδάξῃ. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃ ὁ διδάσκων ὅπως ἡ διήγησις καθὼς καὶ αἱ ἀπαντήσεις γίνονται μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις· δύναται τὸ παιδίον νὰ μεταχειρισθῇ καὶ ἄλλας λέξεις, ἀρκεῖ νὰ ἀποδώσῃ τὸ νόημα τῆς διηγήσεως ἢ τῆς ἀπαντήσεως ἀκριβῶς.

Τέλος ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι αἱ διηγήσεις κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ εἶνε πολὺ μικραὶ καὶ αἱ ἀπαντήσεις σύντομοι, προϊόντος δὲ καὶ αἱ διηγήσεις πρέπει νὰ γίνωνται μεγαλύτεραι καὶ αἱ ἀπαντήσεις περισσότεραι καὶ ἐκτενέστεραι.

I. II.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἰδιωτικὸς βίος τῶν ἀρχαίων

Ἑλλήνων. (Συνέχεια)

Περὶ τῶν μερῶν τῆς ἡμέρας, τοῦ ἔτους καὶ τῶν μηνῶν τῶν ἀρχαίων τὴν

Ἡ ἡμέρα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐν τῷ λησι διηρεῖτο εἰς τρία μέρη. Ἀτώρα, ἅ των τὸ πρῶτον, τὸ ἀππουλί σὸ κυτῆς ἡμέρας μέχρι τῆς ὑπὲρ καὶ ἐρ-ἐλέγετο ἡ ὥς ὑπὸ τῆς παλῆς ἐπῆγε ὑποδιηρέθη κατόπιν ταύτης. « Εἰπέ με- ὦν τὸ πρῶτον ἐλέ-

πρῶ, τὸ δὲ δεύτερον περὶ πλῆ-
θουσιν ἀγοράν· τὸ δὲ μέσον
τῆς ἡμέρας ὑπὸ μὲν τοῦ Ὀμήρου
καλεῖται μέσον ἡμαρ, ὑπὸ δὲ
τῶν Ἀττικῶν μεσημβρία, ἢ
διάλυσις τῆς ἀγορᾶς· τὸ
δὲ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μέχρι τῆς
ἐσπέρας χρονικὸν διάστημα ἐλέγετο
δείλη καὶ ὑποδιηρεῖτο εἰς δύο μέ-
ρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον ἐλέγετο δει-
λη πρωΐα, τὸ δὲ δεύτερον δει-
λη ὀψία, ἢ ἀπλῶς ὀψία, τῆς
ὁποίας τὸ τέλος ἐλέγετο ἔσπερος
ἢ βουλυτὸς, διότι κατὰ τὴν
ὥραν ταύτην ἔλυον τοὺς ἀροτῆρας
βοῦς ἐκ τοῦ ζυγοῦ. Τῆς δὲ νυκτὸς ἡ
μὲν ἀρχὴ ἐλέγετο ἔσπερος ἢ πε-
ρὶ λύχνον ἀφᾶς, τὸ δὲ μέσον
μέσαι νύκτες, τὸ δὲ τρίτον
μέρος ὀρθρος. Ἀλλ' ὕστερον πρὸς
διάκρισιν μικροτέρων μερῶν τῆς ἡ-
μέρας ἐφεῦρον οἱ Ἕλληνες ἢ κατὰ
τὸν Ἡρόδοτον παρέλαβον παρὰ τῶν
Βαβυλωνίων δύο ὄργανα, τὸν γνῶ-
μονα καὶ τὸν πόλον, δι' ὧν ἐ-
φαίνετο εἰς ποῖον δωδέκατον μέρος
τῆς ἡμέρας εὐρίσκοντο. Διὰ τῆς σκιᾶς
ῤηλαδῆ, ἣν τὰ ὄργανα ταῦτα ἔκα-
λαν καὶ ἣτις διηρεῖτο εἰς μέρη δώ-
τροφῆγάτα τὴν βαθμιαίαν αὐξησιν ἢ
να ὁ Πόδ' αὐτῆς, κατελάμβανον εἰς
σειδῶν ἐπεὶ αὐτὸν τῆς ἡμέρας εὐρί-
σκει ὁ Γεώργιος; γνῶμων ἐλέγετο καὶ
φαγε καλά. — ἦτο ἀπλῆ ράβ-
γεν ὁ Γεώργιος; ἡλίου καὶ ποιοῦ-
λαβεν ἀπὸ τὴν πόλον ἐλέγετο καὶ

ἡλιοτρόπιον καὶ σκιοθή-
ρας καὶ ἦτο λεκάνη, ἐν ἣ ἵστατο
γνῶμων καὶ ἦσαν ἐγγεγραμμένοι
γραμμαί, παριστάνουσιν τὰ δώδεκα
μέρη τῆς ἡμέρας, ἅπερ ὠνομάσθησαν
προϊόντος τοῦ χρόνου ὥραι τῆς ἡ-
μέρας. Ὡς ὠρολόγιον ἐχρησίμευε
καὶ ἡ κλεψύδρα, ἣτις ἦτο σκευ-
ος, ὅπερ εἶχεν ἐν τῷ πυθμένι μικρὰς
ὀπὰς, ἐκ τῶν ὀπῶν τακτικῶς ἑστα-
ζε τὸ ὕδωρ, δι' οὗ αὕτη ἐπληροῦτο.
Ἀλλ' ἡ κλεψύδρα κυρίως ἐχρησίμευ-
εν ὡς ὠρολόγιον ἐν ταῖς δικαστηρίοις,
ἐν οἷς ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ῥήτορας
ν' ἀγορεύωσι μόνον μέχρι τῆς ἐκκε-
νώσεως τοῦ ὕδατος, δι' οὗ κατὰ τὴν
ἐναρξιν τῆς ἀγορεύσεως αὐτῶν ἐπλη-
ροῦτο ἡ κλεψύδρα. Ἄν ὁμῶς ἐν τῷ
μέσῳ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ῥήτορος
ἦτο ἀνάγκη ν' ἀναγνωσθῶσι νόμοι
ἢ νὰ ἐξετασθῶσι μάρτυρες, διεκόπτετο
ἡ ῥοή τοῦ ὕδατος τῆς κλεψύδρας.

Ἀντὶ ἐβδομάδων οἱ ἀρχαῖοι Ἕλ-
ληνες εἶχον τὰς τρεῖς δεκάδας
τοῦ μηνὸς, ὧν ἡ πρώτη ἐλέγετο ἱ-
σταμένον ἢ ἀρχομένον μην-
ὸς, ἡ δευτέρα μεσοῦντος μην-
ὸς, ἡ δὲ τρίτη φθίνοντος,
παυομένον ἢ λήγοντος.
Ἐκάστη δὲ ἡμέρα τῆς δεκάδος διε-
κρίνετο διὰ τοῦ τακτικοῦ ἀριθμητι-
κοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ ὀνόματος τῆς δε-
κάδος, πλὴν τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ
μηνὸς, ἣτις ἐλέγετο νοუმηνία,
καὶ τῆς τελευταίας, ἣτις ἐλέγετο
ἐνὴ καὶ νέα. Οὕτω π. χ. ἡ

δευτέρα ἡμέρα τῆς πρώτης δεκάδος τοῦ μηνὸς ἐλέγετο δευτέρα ἰσταμένη, ἢ τρίτη, τρίτη ἰσταμένη καὶ καθεξῆς μέχρι τῆς δεκάτης· τῆς δὲ δευτέρας ἐβδόμαδος ἢ πρώτη ἡμέρα ἐλέγετο πρώτη μεσοῦντος, ἢ δὲ δευτέρα, δευτέρα μεσοῦντος καὶ οὕτω καθεξῆς· τῆς τρίτης ὁμῶς δεκάδος ἀντιστρόφως ἢ πρώτη ἐλέγετο δεκάτη φθίνοντος, ἢ δὲ δευτέρα ἐνάτη φθίνοντος καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμέρας τοῦ μηνὸς, ἥτις, ὡς εἴπομεν, ἐλέγετο ἔννη καὶ νέα, διότι ἐν μέρος αὐτῆς ἀνῆκεν εἰς τὴν παλαιὰν σελήνην καὶ ἐν εἰς τὴν νέαν. Σημειωτέον ὁμῶς, ὅτι ἡ πρώτη τοῦ μεσοῦντος ἐλέγετο καὶ πρώτη ἐπὶ δέκα, ἢ δὲ δευτέρα τοῦ μεσοῦντος, δευτέρα ἐπὶ δέκα καὶ οὕτω καθεξῆς· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ πρώτη τῆς τρίτης δεκάδος, ἥτις, ὡς εἴπομεν, ἐλέγετο δεκάτη φθίνοντος, ἐλέγετο καὶ πρώτη ἐπὶ εἰκάδι, ἢ δὲ δευτέρα δευτέρα ἐπὶ εἰκάδι καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς ἔννης καὶ νέας.

Οἱ μῆνες δὲ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦσαν σεληνιακοὶ καὶ περιελάμβανον ἐναλλάξ τριάκοντα ἢ εἴκοσιν ἐννέα ἡμέρας· καὶ οἱ μὲν περιέχοντες τριάκοντα ἡμέρας ἐλέγοντο πλήρεις ἢ δεκάφθινοί, οἱ δὲ περιέχοντες εἴκοσιν ἐννέα ἡμέρας ἐλέγοντο κοῖλοι ἢ ἐναφθινοί.

Ὀνόματα δὲ οἱ δώδεκα μῆνες εἶχον διάφορα παρὰ τοῖς διαφόροις Ἑλλήσιν· παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις δ' εἶχον τὰ ἑξῆς ὀνόματα· Ἐκατομβαιῶν (ἀπὸ 15 Ἰουνίου μέχρι 15 Ἰουλίου), Μεταγειτνιῶν, Βοηδρομιῶν, Μαιμακτηριῶν, Πυανεψιῶν, Ποσειδεῶν, Γαμηλιῶν, Ἀνθεστηριῶν, Ἐλαφηβολιῶν, Μουνυχιῶν, Θαργηλιῶν καὶ Σκιροφοριῶν.

Τὸ δὲ ἔτος, λεγόμενον καὶ ἐνιαυτός, πλὴν τῆς εἰς μῆνας διαίρεσεως διηρεῖτο καὶ εἰς τέσσαρας ὥρας, τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον ἢ τὴν ὀπώραν καὶ τὸν χειμῶνα.

Θ. Γ.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Ποντικά παραμύθια.

15. Τὰ τρία βασιλόπουλα (Συχ. κ. τέλ.)

(Σούρμενα)

Ἄμα ἔφτασε σὸ ὀσπίτ σοῦ πουλί, ἐσέβε ἀπέσσο' ὀσπίτ καὶ εἶπε τὴν πατοή· « Πῶτα τὸ πουλί, ποῦ ἔν τὸ κουδέτν¹ ἄθε », καὶ ἐξέβε. Ἀτῶρχ, ἀπέτ' ἔμαθε πότε πάει τὸ πουλί σοῦ κυνήϊ, κολάγια πάει σὸ ὀσπίτ καὶ ἔρται. Τ' ἄλλο τὴν ἡμέρα πάλ' ἐπῆγε καὶ εἶπεν ἀτόνα ἡ πατοή· « Εἰπέ με

1. λ. τ. = ἰσ, ς.

σὸ σπουγκάρ' κρατεῖ τὸ κουβέτιν ἀτ». Ἀτός παλ εἶπεν ἀτενα· «Ψέμματα εἶπε σε· ἐσὺ ἄμε τίμεσο τὸ σπουγγάρ». Καὶ ἐκεῖνε ἐτίμεσε τὸ σπουγγάρ καὶ ἔψε ὁλόγερα κερία καὶ ἔκαψε θυμιάμα, καὶ ἔρθε τὸ πουλί καὶ εἶπεν ἀτενα, ἀπέτ' εἶδε τὰ κερία καὶ τὰ θυμιάματα· «ὦ, ψέμματα εἶπα σε, ἀτὸ οὐκ' ἔν». Καὶ ἐκεῖνε τεῖ ἐχολεάσσε, καὶ εἶπεν ἀτονα· «Ἐσὺ ψέμματα λές με», καὶ ἔκλαψε, καὶ ἐκεῖνος πάλ' εἶπεν ἀτενα· «Σὸ τουβάρ κρατεῖ τὸ κουβέτι μ. » Τ' ἄλλο τὴν ἡμέρα πάλ' τὸ παιδί ἐπῆγε ἐκεῖ καὶ ἐρώτεσεν ἀτεν, ντὸ εἶπεν ἀτενα τὸ πουλί· ἐκεῖνε παλ' εἶπεν ἀτονα· «Εἶπε με· Σὸ τουβάρ κρατεῖ τὸ κουβέτι μ. » — «Πάλ' ψέμματα εἶπε σε, εἶπεν ἀτεν· ἐσὺ πάλ' ὅμο ντ' ἐποῖ- κες πάλ' ποῖσο. » Καὶ ἀτὲ πάλ' ἔψε τὰ κερία σὸ τουβάρ κιάν καὶ ἐθυμιάσε· καὶ ἅντα ἔρθε τὸ πουλί, ὅμο ντὸ εἶ- δεν ἀτενα, εἶπεν ἀτενα· «Ἐ τὴν τρέλ- λα! ἐσὺ ντὸ φοβάσαι; τ' ἐμὸ τὸ κου- βέτ κανεῖς οὐκ' ἐπορεῖ νὰ παίρει ἀτο. Εἶπεν ἀτονα καὶ ἐκεῖνε· «Ντὸ ἔν καὶ ποῦ ἔν τὸ κουβέτι σ καὶ 'κὶ 'ποροῦν νὰ παίρουν ἀτο; » — «Τ' ἐμὸ τὸ κουβέτ, εἶπεν ἀτενα, σὸ Κατσάν-ταγοῖ² ἔν ἔ- να κιόλ· ἀπέσ σὸ κιόλ ἔν ἓνα τρανὸ ὀφειδὲ με δύο κέρατα· ἀνάμεσα σὰ κέρατα εἶνε τρία ὠδγά· ἀσὸ' ἐκεῖνα τὸ ἓνα ἔν ἡ φῶσι μ, τ' ἄλλο ἔν τὸ κουβέτι μ καὶ τ' ἄλλο ἡ πχή μ. » —

1. σκουῖπα. — 2. λ. τ. = φευγον ὄρος (ἴ- σως = ἀπὸ τοῦ ὀρείου πόλτεσ ἐφευγον).

«Ἄρ' ἀέτσ, εἶπεν ἀτονα, ἀτώρα 'κὶ φογοῦμαι. » — «Καὶ ἐκεῖνο τ' ὀφειδὲ μαχαῖρ' κὶ κόφτει ἀ· μόνο ἐκεῖνο τὸ μαχαῖρ' κόφτει ἀ, ντὸ ἔν βρασμένο με τὸ γάλα τ' ἀσλανί. » Τ' ἄλλο τὴν ἡ- μέρα ὅλα ἡ πατσὴ εἶπεν ἀτα τὸ βα- σιλόπουλο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐφυγε καὶ ἐ- πῆγε ἐπῆρε ἀσλανί γάλα καὶ ἐσιμαρ- λάεψε' ἓνα σπαθὶ καὶ εἶπε τὸν μά- στορα· «Ἄντα νὰ βράζεις ἀ, λάλει με, καὶ τὸ νερὸ ἐγὼ νὰ δίγω σε, καὶ καὶ τὸ χάρισμα σ πάλ' κατὰ πολλὰ νὰ δίγω σε. » Καὶ ὁ μάστορας ἀσση χαράν ἀτ ὅμον ἐπαλάλωσε, πῶς νὰ 'παῖρ ἀσὸ βασιλόπουλο χάρισμα.

Ἀέτσ ἀπέτ' ἐπῆρε τὸ σπαθὶ ἐπῆγε σὸ' ἓνα χωρίο, σιμὰ σὸ Κατσάν τα- γοῖ, σὸ' ἓνας γραίας σὸ' ὀσπίτ, καὶ ἐ- κεῖνε ἡ γραῖα ὀρφανέσσα καὶ φτωχέσ- σα ἔτονε, καὶ εἶπεν ἀτενα· «Ἐ καλο- μάννα, ἐφτεάς με παιδί; » — «Ἐ- φτεάγω σε, ρίζα μ, καὶ σὺ ἂν ἐφτεάς με μάννα. » — «Ἐφτεάγω σε· γιατί 'κ' ἐρτεάγω σε μάννα; » εἶπεν ἀτενα. Ἀσσὰ δύο καὶ τρία ἡμέρας ὕστερος εἶπεν ἀτενα τὸ παιδί· «Ἀτσάπας, μάννα, κανεῖς 'κ' ἔχ' μι ἀδακῆς πρόδα- τα νὰ πάγω σὸ βουκολετο² νὰ 'ρεάζω; ἐγὼ τσοπάνος εἶμαι ». Καὶ ἡ μάννα 'τ' εἶπεν ἀτονα· «Οὐ, ρίζα μ, εἶνε ἔ- παρε τοῦ χωρὶ τὰ πρόδατα καὶ ἄμε βόσκισον ἀτα ». Καὶ ἐδῶκαν ἐκεῖ τοῦ χωρὶ τὰ πρόδατα καὶ ἐπῆγε νὰ βο- σκίζει ἀτα, καὶ ἔφερεν ἀτα σὸ' ἐκεῖ- νο τὸ κιόλ κιῆσ, ντὸ εἶπε τὸ πουλί,

1. ρ. τ. = παρήγγειλε. — 2. βόσκιμα.

καὶ ἡ βοσκὴ ἔτονε ἐκεινῆς τόσο τρανό, καὶ τὰ πρόβατα ἐχόρτασανε καλὰ, γιατί ἐκεινῆς κανενὸς πρόβατα 'κ' ἐπέβαιναν, γιὰτ' ἐφογοῦσαν ἄσσ' ὀφείδ οἱ τσοπάν.

Ἐκεῖ σιμὰ ἔτονε καὶ ἓνας βασιλέας, εἶδε τὸν παιδᾶ καὶ ἐσάσπεψε, πῶς ἐκεινῆς βισκίζ τὰ πρόβατα· ἔστειλε καὶ ἐπῆρε τὸ παιδί καὶ εἶπεν ἄτονα· «Ὁρεάζεις καὶ τ' ἐμὰ τὰ πρόβατα;» — «ὦ! ὀρεάζω, γιατί 'κ' ὀρεάζω; ἅμα τ' ἐμὸ τ' ἀργατικὸ τὴν ἡμέρα ἔνα λίρα ἔν, καὶ νὰ φαγίζεις με πάλ·» καὶ ὁ βασιλέας ἐδέχτε. «Ἔ, αὔριο, εἶπε τὸ παιδί τὸν βασιλέα, ἔρχομαι 'παίρω τὰ πρόβατα σ. Τὸ παιδί ἅμα ἐπῆγε, ὁ βασιλέας κρυφὰ ἔκοψε ἓνα τρανὸ πρόβα καὶ ἐπῆρε τὸ πόστ¹, ἅμα τὸ κιφάλν ἄθε πάλ σὸ πόστ ἐκράτενε, καὶ τὰ ποδάρεα καὶ τὰ κέρατα 'θε· καὶ τὸ πιρνάρ ὅμο ντὸ ἔρθε τὸ παιδί, ὁ βασιλέας κρυφὰ ἐπῆγε σὸ κατώ² καὶ ἐσέβε ἀπὲς σοῦ προβατὶ σὸ πύστ, καὶ ὁ τσοπάνο ἐσοῦρεψε³ τοῦ βασιλέα τὰ πρόβατα καὶ ἐπῆγε καὶ ἔχ τὸν βασιλέα παλ ἐντάμα μὲ τὰ κέρατα, ἅμα ἄτὸς ντὸ χαπέρ ἔχ πῶς ὁ βασιλέας ἔν ἐντάμα; Ὁ βασιλέας ἐπῆγε ἐντάμα γιὰ νὰ ἀκούει καὶ νὰ 'λέπ ντὸ ἐφτεάει ὁ τσοπάνο, καὶ ἄσσὸ παιδί καικά 'κ' ἀποχωρίγετον.

Τὸ βασιλόπουλο ἐπῆρε τὰ πρόβατα καὶ ἐπῆγε σὸ Κατσάν-ταγοὶ σὸ

1. λ. τ. = δορά. — 2. κατώγατων, μάν-
ρα. — 3. ὁ. ρ. τ. = ἐδίε.

χιόλ τὰ ἴσα¹, καὶ ἐκάτσε σὸ χιόλ καικά. Ὁ βασιλέας παλ ἐπῆγε σὸ χιόλ κῆσ, ἅμα ἡ καρδία 'τ ἀπὸ 'πὲς ἐτρόμαζε. Ἀλλομὶα τὸ χιόλ ἐτρόμαζε καὶ ἐσεῖε καὶ ἐξέβε τ' ὀφείδ νὰ τρώει τὸ παιδί, καὶ μίαν πιρτὲ τὸ παιδί ἔσυρε τὸ σπαθὶ καὶ νὰ παίρ τὸ κιφάλν ἄθε, καὶ εἶπε τ' ὀφείδ· «Ἀχ! μὴ εἶχες ἄτὸ τὸ μαχαίρ καὶ ἔλεπες ντ' ἐποῖνα σε.» Καὶ τὸ παιδί παλ εἶπε· «Ἄς ἔτον ἄδακά τοῦ βασιλέα ἡ πατσὴ καὶ ἄσσ' ἓνα τὸ μέρος ἃς ἐπαίρενα φίλεμα καὶ ἄσσ' ἄλλο ἔλεπες, τὸ κιφάλν σ μὲ ἓνα μαχαιρέα ν' ἐπαίρενα.» Καὶ τ' ὀφείδ ἐσέβε σὸ λιμνὶ καὶ ἄλλο 'κ' ἐξέβε, γιατί τὴν ἡμέρα μία ἐβγαῖνε. Ἀπὲτ ἐβράδενε, ὁ τσοπάνο ἐπῆρε κ' ἐπῆγε τὰ πρόβατα καὶ ἔφερεν ἄτα σὸ μέρος ἄτουν.

Τ' ἄλλο τὴν ἡμέρα ὁ βασιλέας ἐβαλε ἀπὲς σὸ πρόβα τὴν πατσὴν ἄτ καὶ ἐδεαρμένεψεν ἄτεν καὶ εἶπεν ἄτενα· «Ἐσὺ ἄσσὸ παιδί μὴ ἀποχπάνεις²· ὅπου κῆσ πάει, ἐκεῖ ἅμα κ' ἐσύ· καὶ ὅμο ντὸ λέει: "Ἀχ νὰ ἔτουν ἄδακά τοῦ βασιλέα ἡ πατσὴ καὶ ἄσσ' ἓνα μέρος ν' ἐπαίρενα φίλεμα καὶ ἄσσ' ἄλλο τὸ κιφάλν σ σ' ἓνα μαχαιρέα ν' ἐπαίρενα, ἐσὺ ἔβγα ἄσσὸ πρόβα ἀπὲς καὶ πεί: "Ὀρίστε· γιατί ἄέτσ μόνον νὰ κόφκεται τ' ὀφείδ.» Ὁ βασιλέας ἐγροίκεσεν ἄ καὶ εἶχεν ἄ καὶ τέρτ, γιατί σὸ "μέρ ἄτ πρόβατα, ζᾶ³ 'κ' ἐφίκε, καὶ ἐγάπε-

1. κατ' εὐθείαν. — 2. (ἀπο-ἀχπάνεις = ἐκσπᾶς), ἀποχωρίζεσαι, ἀπομακρύνεσαι. — 3. ἀγελάδες.

νε ν' ἐλάτουνε.

Τὸ ἄλλο τὴν ἡμέρα ὁ τσοπάνο ἐπῆρε τὰ πρόβατα καὶ ἐπῆγε ἐκεῖκ' παλ, ἅμα 'κ' ἐξέρ πῶς ἐν ἐντάμα τοῦ βασιλέα ἡ πατσὴ ἐπῆγε πάλ ἐκάτσε σὸ κχόλ καικά, καὶ τ' ὀφείδ παλ ἐρχίνεσε νὰ ἔγαίν καὶ τὸ βουνὸ καὶ τὸ κχόλ ἐσεῖε, καὶ ἐξέβε, καὶ τὸ παιδὶ ἔσυρε μίαν πιρτέ τὸ σπαθὶ καὶ νὰ κόφτ τὸ κιφάλν ἄθε, καὶ τ' ὀφείδ εἶπε· « Ἄχ, μὴ εἶχες ἀπὸ τὸ μαχαίρ καὶ ἔλεπες ντ' ἐποῖνα σε »· καὶ τὸ βασιλόπουλο πάλ εἶπε· « Ἄχ, ἂς εἶχα ἀδοκά τοῦ βασιλέα τὴν πατσὴ καὶ μ' ἓνα σπαθέα ἐπαίρενα τὸ κιφάλι σ ». Ἀκόμα τὸ βασιλόπουλο τὸ λόγον ἄθε 'κ' ἐτελείωσε καὶ τοῦ βασιλέα ἡ πατσὴ ἐξέβε καὶ εἶπε· « Ὅρίστε, » καὶ μίαν πιρτέ τὸ βασιλόπουλο ἐπῆρε φίλεμα καὶ ἄσσ' ἄλλο τὸ μέρος μὲ ἓνα σπαθέα ἐντῶκε καὶ τοῦ φειδὶ τὸ κιφάλ ἐλάγκεψε καὶ ἐπῆρεν ἅ καὶ ἔσχισεν ἅτο καὶ ἐπῆρε ἀπὸ πῆς τὰ τρία ὠβγά καὶ ἔβαλεν ἅτα σσὸν κόλφον ἅτ. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπῆγε τὰ πρόβατα ἔφερε σὸ μέρος ἅτουν.

Τὸ πιρνάρ ἐπῆρε τὸν δρόμο καὶ ἐπῆγε σσοῦ πουλὶ τὸ κονάκ· ἅμα ἅτὸς ὅμο ντὸ ἐπῆρε τὰ τρία ὠβγά, τὸ πουλὶ ἐρρώστεσε καὶ ἐπῆγε σσ' ὀσπίτν ἄθε καὶ ἐλάλεσε τὴν πατσὴ νὰ τρώγει ἅ· ἅμα ἡ πατσὴ ἐγροίκεσεν ἅτο καὶ 'κ' ἐπῆγε ἐμπροστὰ ὀθε. Ἀπὸ πῆς ἔρθε καὶ τὸ βασιλόπουλο καὶ τὸ πουλὶ ἐλάλεψε ἅπὸν ἅτ, καὶ τὸ παιδὶ μίαν πιρτέ ἐγλυσε τὸ ἓνα τ' ὠβγὸ καὶ τὸ

πουλὶ ἐρρώζεε κά, καὶ ἐρχίνεσε νὰ πῆρακαλῇ τὸ βασιλόπουλο. « Τὸ κονάκι μ' ἐχάσες, τ' ἄλλα τ' ὠβγά δὲ με, τὴ φῶσι μ καὶ τὴ ζωή μ ». Καὶ τὸ παιδὶ πάλ ἐθύμωσε καὶ μίαν πιρτέ ἐγλυσε καὶ τὰ δύο τ' ἄλλα τ' ὠβγά, καὶ ἐφόρεσε πιρλεανπίρ. Καὶ τὸ βασιλόπουλο ἐπῆρε τὴ νῖσανλῆν ἅτ καὶ ἐπῆγε σσ' ἀδελφῆα 'τ, καὶ ἐποῖκαν σεράντα ἡμέρας χαρὰ καὶ σεράντα νύχτας χαρὰ, καὶ ἐκάττε σσοῦ κυρῶ ἅτ σσὸ σκαμνὶ βασιλέας καὶ ἔζησε μὲ τὴ γυναῖκα 'τ χρόνους πολλούς.

Ἀβραάμ Παπαδόπουλος.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ Ἄραψ καὶ ὁ ἵππος του.

Γνωστὸν ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀράβων διάγουσι κατὰ φατρίας βίον νομαδικόν, τρέφουσι δὲ καὶ διατηροῦσιν ἵππους ἐξαιρετικούς, καὶ οὐχὶ σπανίως ληστεύουσι τοὺς διὰ τῆς χώρας αὐτῶν διερχομένους ἀγωγιάτας. Ἡμέραν τινὰ ὁ ἀρχηγὸς μιᾶς φατρίας ἔφιππος καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων του, ἐφίππων καὶ ἐκείνων καὶ καλῶς ὠπλισμένων, ἐπέπεσεν ἐπὶ τινος κερβανίου διερχομένου παρὰ τοὺς λειμῶνας, ἐνθα οὗτοι ἔβοσκον τὰ ζῶά των, καὶ μετὰ τινὰ συμπλοκὴν μετὰ τῶν ἀγωγιατῶν ὑπερίσχυσε καὶ ἐλήστευσεν αὐτούς. Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν προῦχων στρατιωτικὸς διοικητὴς τῆς

1. λ. τ. = μνηστήρ.

γενῶν καὶ σου

✱
✱ ✱

Ὁ σὺραγγοτάγκας οὗτος γηράσας διέ-

γον εὐρίσκεται ἤδη ἐν Πετροπόλει παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ πρίγκηπος.

Τί εἶνε ὁ παράδεισος; Ἡρώτησέ τις ποτὲ τὸν Βίκτορα, Οὐγώ.

— Ὁ παράδεισος; ἂ! φίλε μου· γνωρίζεις πῶς φαντάζομαι αὐτόν· χώραν, ἐν ἣ οἱ γονεῖς εἶναι πάντοτε νέοι καὶ τὰ τέκνα πάντοτε μικρᾶς ἡλικίας.

Καὶ ὁ μέγας ποιητὴς τῆς Γαλλίας ἔχει δίκαιον. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ὁμιλῶν οὕτω καταδεύνεται κάλλιστος γνώστης τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, καθ' ἣν οἱ σύζυγοι εὐρίσκονται ἐν τῇ νεανικῇ αὐτῶν ἡλικίᾳ, καθ' ἣν ἀνταγαπῶνται τρυφερῶς, καθ' ἣν ἐν, δύο ἢ τρία τέκνα, ἡλικίας 3, 4, 6 ἐτῶν, τρεῖς ἄγγελοι, παίζουσι κύκλῳ τῶν γονέων των, πληροῦσι τὴν οἰκίαν διὰ τῶν παιδικῶν φωνῶν των, διὰ τῶν ἀθῶων αὐτῶν γελάτων, διὰ τῶν ἀκάκων παιγνιδίων των. Περιγράφων οὕτω τὸν παράδεισον ὁ Οὐγὼ τοιαύτην τινα οἰκογένειαν εἶχεν ἐν τῷ νῶ.

Διακοσίας χιλιάδας μάρκα ἐδαπάνησεν ἐσχάτως ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας διὰ νὰ ἔδῃ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Μονάχῳ θεάτρου τὴν Θεοδώραν τοῦ Σαρδοῦ μεθ' ὅλης τῆς παρισινῆς αὐτῆς συσκευῆς. Καὶ εἰς τὴν παράστασιν δὲν παρευρίσκετο ἡ μάνον ὁ βασιλεὺς!

*

Μεγάλα γεώμηλα παράγονται ἐν αὐτῇ τῇ Κύπρῳ· βαρύνοντα δ' ἕκαστον 3 ὀκάδας κατὰ μέσον ὅρον, προσελκύουσιν ἐσχάτως τὴν γενικὴν περιέργειαν ἐν ταῖς ἀγοραῖς τῆς νήσου. Τὰ γεώμηλα

ταῦτα, εὐγευστα, εὐχρυσμα, εὐθηνά, εἰσάγον αὐτόθι οἱ Ἀγγελοι ἐξ Ἰνδιῶν, ἤρξατο δὲ ἤδη ἡ κατανάλωσις των νὰ εἶνε γενικὴ μεταξὺ τῶν κατοίκων, ὡς παρεχόντων θρεπτικωτάτην καὶ ὀλιγοδάπανον τροφήν.

Ἄστετα.

Τοκογλύφος παρεκάλει ἱεροκῆρυκα νὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος κατὰ τῆς τοκογλυφίας.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ ἱεροκῆρυξ ὀλίγον στενοχωρημένος, ἐμένα μ' εἶχον εἰπεῖν ὅτι

— Σὰς εἶπον τὴν ἀλήθειαν, πάτερ μου.

— Λοιπὸν ἀπεφασίσατε νὰ ἀφῆσθε . . . ;

— Ἀπεναντίας· ἤθελα νὰ ἀφῆσουν οἱ ἐμότεχνοί μου τὸ ἐπάγγελμα, διότι μὲ ζημιόνουν πολὺ.

Κατὰ πᾶσαν Δευτέραν οἱ πτωχοὶ τῆς κ. Β. ἔρχονται ἐν τῇ οἰκίᾳ διὰ νὰ λάβουν βοηθήματα παντὸς εἶδους, χρήματα, ἐνδύματα, φάρμακα κτλ.

— Τὴν τελευταίαν δευτέραν εἰς τῶν πτωχῶν ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν Κυρίαν.

— Τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον καὶ ἡ κ. Β. τοῦ λέγει.

— Ἔχετε νὰ μοὶ ὁμιλήσητε, φίλε μου;

— Μάλιστα, Κυρία· διὰ νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἀπὸ ἐπτὰ ἔτη καὶ ἐδῶ εἶμαι εἰς ἕκ τῶν πτωχῶν σας.

— Ἔ καλά· λοιπὸν;

— Ζητῶ αὕξησιν.

— Τί λαμβάνετε;

— Λαμβάνω λίτρων καὶ τρία φράγ πρὸ πάντων

δὲ ἓνα ἐφάπλωμα κατὰ διετίαν.

— Ἐ καλὰ, τοῦτο εἶναι ὅ,τι ἡμπορῶ νὰ κάμω.

— Βεβαίως, κυρία, ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πᾶν αὐξάνει, δὲν δύναμαι νὰ ἤμαι πτωχός σας εἰς ταύτην τοῦλάχιστον τὴν τιμὴν.

Συμβουλαί.

Ἄν θέλῃς νὰ διατηρήσῃς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀνθοδέσμην εἰς καλὴν κατάστασιν, πρόσθεσον εἰς τὸ νερόν, εἰς τὸ ὅποῖον τὴν ἔβαλες, ὀλίγας σταγόνας οἶνοπνεύματος τῆς Κάμφορας, καὶ οὕτως ἐμποδίζεται ἡ σήψις τοῦ νεροῦ.

*
* *

Πολλοὶ πάσχουν ἀπὸ σεσηπότας ὀδόντας καὶ ὥς ἐκ τούτου ἀποφορά τις δυσάρεστος ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στόματος, τοῦθ' ὅπερ εἶνε δυσάρεστον διὰ τοὺς πλησίον αὐτῶν. Εἰς τὸ μέσον εἶνε, πρὸς ἐκπλυσιν τοῦ στόματος, τὸ ἑξῆς. Διάλυσον 2 δράμ. βόρακα (χυσόκολλα) εἰς 100 δράμια νερόν καὶ πρόσθεσον εἰς αὐτὸ ἐξ σταγόνας ἐλαίου τοῦ ἡδυόσμου μετὰ ζαχαρέως, καὶ ἃς ἐκπλύνῃ τὸ στόμα του ὁ πάσχων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ἀναγγέλλομεν ὅτι εἰς τὸ φιλόπατρι διὰ ἄθημα, εἰς τὸ ὅποῖον ἐγκαίρως προέβη ἡ ἐφετεινὴ Ἐφορεία τῶν ἡμετέρων σχολείων, τὴν ἀρωγὴν καὶ τὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενῶν καὶ συμπολιτῶν

ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα ἐλλ. ἐκπαιδευτηρίων, φαίνονται ἀνταποκρινόμενοι μετ' ἀξιεπαίνου προθυμίας καὶ μεγίστης φιλοπατρίας καὶ γενναιότητος οἱ ἀποδημοῦντες πατριῶται ἡμῶν. Διότι πλὴν τῆς ἐκ Βακοῦ ἀποσταλείσης πρὸ τινος χρόνου συνδρομῆς, ἣν ἐγκαίρως ἀνεφέραμεν, τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ παρεδόθησαν εἰς τὴν Ἐφορείαν καὶ 551 ρούβλια συλλεχθέντα καὶ ἀποσταλέντα ἐκ Μαγλακόπ ὑπὸ τῆς ἐκεῖ πρὸς τοῦτο ὀρισθείσης Ἐπιτροπῆς, τῶν κ. κ. ἀδελφῶν Λεοντίδων καὶ Βασιλείου Μελίδου, οἵτινες συνώδευσαν τὴν ἀποστολὴν τούτων καὶ δι' ἐπιστολῆς αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐφορείαν λίαν φιλόφρονος καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων περιεκτικῆς. Ἐλπίζομεν, ὅτι καὶ αἱ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὀρισθεῖσαι Ἐπιτροπαὶ θὰ σπεύσωσιν ἐγκαίρως νὰ εἰσπράξωσι καὶ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Ἐφορείαν τὰς ἐγγραφείσας ἤδη ἢ ἐγγραφησομένας συνδρομὰς. Διότι ἢ τε Ἐφορεία καὶ τὸ Συμβούλιον τῶν Σχολείων, εἰς τὴν βελτίωσιν αὐτῶν πρόθυμοι ὄντες, ἐψηφίσαντο μὲν ἤδη προϋπολογισμὸν διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος περὶ τὰς 1400 λίρας, ἐπεφυλάξαντο ὁμῶς συγχρόνως νὰ προβῶσι καὶ εἰς μείζονα αὕξησιν τοῦ ποσοῦ τούτου ἀναλόγως τῶν ἀποστειλόμενων συνδρομῶν. Ὡς τε εἶναι καλόν, πρὶν ἢ φθάσῃ ὁ καιρὸς τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων, διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, νὰ ἔχῃ γνῶσιν ἡ Ἐφορεία καὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ θέλει

σχηματισθῇ ἐκ τῶν ἔξωθεν συνδρομῶν, ἵνα καὶ ἐπὶ τούτου ἀσφαλῶς βασιζομένη, θαρραλέως προσβῇ εἰς τὴν παρὰ πάντων ποθουμένην βελτίωσιν τῶν σχολείων.

— Ἀσμενοι πληροφορούμεθα, ὅτι ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν ἀξιεπαίνους καταβάλλει φροντίδας, ὅπως παύσῃ πλέον ἢ ἀπὸ τινος ἐπικρατοῦσα ἀντιχριστιανικὴ συνήθεια τινῶν τοῦ νὰ ἀνοίγωσι τὰ ἐργαστήρια ἢ καταστήματα αὐτῶν καὶ νὰ ἐξακολουθῶσι τὰς συνήθεις ἐργασίας καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας ἐορτὰς παρὰ τὴν ῥητὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ « Ὁ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ». Ὑπάρχει δ' ἐλπίς, ὅτι αἱ πρὸς τοῦτο προσπάθειαι τῆς Α. Π. δὲν θέλουσι μείνει ἀτελεσφόρητοι.

— Κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα ἐγένοντο ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν, τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐφορείας τῶν Σχολείων αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν πατῶν τῶν τάξεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Φροντιστηρίου καὶ τῶν μαθητριῶν τῶν ἀνωτέρων τεσσάρων τάξεων τοῦ Παρθεναγωγείου.

— Περὶ τῆς τελετῆς τῶν δημοσίων ἐξετάσεων τοῦ ἐνταῦθα Ὀθωμανικοῦ σχολείου Ῥουστὶ ἐγκαιρῶς ποιησάμενοι τὸν λόγον, λαμβάνομεν σήμερον ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης νομισματικῆς Ὀθωμανικῆς ἐπευσεύδας

« Τραπεζάν » νὰ ἐπαινέσωμεν καὶ τὸν γνωστὸν ἐπὶ τῷ ζήλῳ καὶ τῇ προθυμίᾳ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδευτικῆς διευθυντικῆς τοῦ Ῥουστὶ Ἀμπᾶς ἐφέντην καθὼς καὶ τοὺς διδασκάλους, καὶ ἰδίᾳ τὸν τῆς Γαλλικῆς κ. Π. Μεταλλεῖδην, διὰ τοὺς ἀτρύτους κόπους, οὓς καταβάλλουσι πρὸς διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας τῶν Ὀθωμανῶν συμπολιτῶν ἡμῶν. Τὸ δημοσιογραφικὸν τοῦτο καθήκον ἡμῶν ἀνεβάλομεν μέχρι σήμερον, ὅπως μὴ προδράμωμεν ἐκείνων, οἵτινες εὐργεταὶ εἰς ἀρμοδιωτέραν ἢ ἡμεῖς θέσιν, ὅπως ἀποφανθῶσι πρῶτοι περὶ τῶν τριούτων.

— Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς μέχρι τῆς Τρίτης ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἐν Σουρμένοις κεντρικοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα ὁ τέως ἐνταῦθα πρόξενος τῆς Ἀγγλίας κ. Α. Πηλιώτης, μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ, ἐπεσκέψατο καὶ ἀπεχαιρέτησε τὰς ἐπιτοπίους πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς, τοὺς προξένους καὶ τοὺς πολλοὺς φίλους, οὓς κατὰ τὴν πολυετῇ ἐνταῦθα διαμονὴν αὐτοῦ εἶχεν ἀποκτήσει διὰ τὴν προσήνειαν καὶ εὐπροσηγορίαν αὐτοῦ. Τῷ δὲ Σαββάτῳ ἀπερχόμενον εἰς τὸ ἀτμόπλοιον προέπεμψαν αὐτὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιτοπίων πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, πάντες οἱ πρόξενοι καὶ πολλοὶ φίλοι αὐτοῦ, ἐπιδάν-

ὁ δὲ πρόξενος τῆς Γαλλίας κ. Γκερρῆ καὶ μέχρι Κερκτσούντος ἤθελαν νὰ συνοδεύσῃ αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἱσταῦ τοῦ Αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου ἀποπλέοντος ἦσαν ἑμοῦ ἀναπεπταμένα ἀμφοτέραι αἱ σημαῖαι, ἢ τε Ἀγγλικὴ καὶ ἡ Γαλλικὴ.

— Πρὸ τεσσάρων περίπου ἐτῶν εἶχε καταχωρισθῇ ἐν τῷ τότε ἐκδομένῳ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει Περιοδικῷ «Εὐξείνῳ Πόντῳ» (ἔτος Α'. φύλλ. 30 — 45) στατιστικὴ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Φροντιστηρίου ἀπὸ τοῦ 1855 — 1881, ἐξηγμένη ἐκ τῶν μητρώων αὐτοῦ. Ὡς συνέχειαν ἐκείνης καταχωρίζομεν ἐνταῦθα τὴν στατιστικὴν τοῦ Ἑλλ. Φροντιστηρίου ἀπὸ τοῦ 1881 — 1884, ἐξάγοντες αὐτὴν καὶ νῦν ἐκ τῶν μητρώων τοῦ Φροντιστηρίου.

1881 — 1882

Ἐφοροί : Γεώργ. Σειρηνόπουλος Ἐπιτηρητής, Γεώργ. Π. Τζουλιᾶδης Ταμίας, Γεώργ. Δομνηνός Γραμματεὺς.

Διευθυντὴς Ἰωάννης Κ. Βεργιάδης.

Διδάσκαλοι : Θεόδ. Χ' Εὐθ. Γραμματικόπουλος, Νικόλ. Ὁ. Γιγαντίδης, Στυλ. Γαληνός, Γρηγ. Παπαδόπουλος, Γεώργ. Ἀηδονίδης, Εὐκλείδης Ἱεροκλῆς, Π. Μεταλλεῖδης (τῆς Γαλλικῆς)· ὁ δὲ κ. Ἀριστείδης Ἱεροκλῆς ἐδίδαξε μαθηματικὰ καὶ ἱστορίαν ἐν τισὶ τάξεσι δωρεάν.

Τάξεις πέντε. Μαθηταὶ 234, ὧν 53 ἐν τῇ Α'. τάξει, 50 ἐν τῇ Β'. (εἰς δύο τμήμ.), 57 ἐν τῇ Γ', 52 ἐν τῇ Δ'. 22 ἐν τῇ Ε'.

1882 — 1883

Ἐφοροί : Ἐλευθ. Δομνηνός Ἐπιτηρητής, Θεόδ. Φουντόπουλος Ταμίας, Παναγ. Ἀπαδόπουλος Γραμματεὺς.

Διευθυντὴς ὁ αὐτός.

Διδάσκαλοι : Ι. Α. Παρχαρίδης, Θεόδ. Χ' Εὐθ. Γραμματικόπουλος, Νικόλ. Ὁ. Γιγαντίδης, Στυλ. Γαληνός, Γρηγόρ. Παπαδόπουλος καὶ Π. Μεταλλεῖδης.

Τάξεις ἑξ. Μαθηταὶ ἐν μὲν τῇ α'. ἑξαμηνίᾳ 248, ἐν δὲ τῇ β'. 229, ἐξ ὧν 52 ἐν τῇ Α'. τάξει, 38 ἐν τῇ Β', 50 ἐν τῇ Γ', 32 ἐν τῇ Δ', 42 ἐν τῇ Ε'. καὶ 15 ἐν τῇ ς'. τάξει ἀπολυθέντες, οἱ ἐξῆς : Χρήστος Παπαδόπουλος, Ἰω. Δ. Κωνσταντινῶφ, Π. Δ. Κωνσταντίνωφ, Ἰω. Χαραλαμπίδης, Ἰω. Ἀηδονόπουλος, Ἀριστείδης Καρβωνίδης, Ἀρκάδιος Καρπόζηλος, Ἀλέξανδρος Δομνηνός, Γεώργ. Ἀναστασιάδης, Γεώργ. Τακμάζης, Ν. Βεργουλίδης, Χαράλ. Ξενίδης, Χρήστος Κωφίδης, Ἐπαμειν. Παπαδόπουλος, καὶ Παναγ. Χαραλαμπίδης, ὧν οἱ πέντε τελευταῖοι ἠρίστευσαν.

1883 — 1884

Ἐφοροί : Γεώργ. Σειρηνόπουλος Ἐπιτηρητής, Θεόδ. Φουντόπουλος Ταμίας, Σάββας Χ. Κούσης Γραμματεὺς.

Διευθυντὴς ὁ αὐτός.

Διδάσκαλοι οἱ αὐτοὶ καὶ Καλὸς Τηριακγῖαν (τῆς Τουρκικῆς).

Τάξεις ἑξ. Μαθηταὶ ἐν μὲν τῇ α'. ἑξαμηνίᾳ 203, ἐν δὲ τῇ β'. 172, ἐξ ὧν 48 ἐν τῇ Α'. τάξει, 36 ἐν τῇ Β', 25 ἐν τῇ Γ', 33 ἐν τῇ Δ', 18 ἐν τῇ Ε'. καὶ 12 ἐν τῇ ς'. τάξει, ἀπολυθέντες, οἱ ἐξῆς : Ἰωάννης Θ. Μαυρίδης, Τιμοθέων Γ. Σουλιᾶδης, Σταυριανός Δημητριάδης, Ἰωάννης Γαβριηλίδης, Ἀπόστολος Παπαδόπουλος, Γρηγόρ. Ἰωακειμίδης, Ἰωάννης Παπαηλίου, Κακούλης Κακουλίδης, Γεώργ. Ἰωσηφίδης, Παναγ. Μανωλίδης, Ἀλκιβιάδης Σουμελίδης καὶ Βαχρύτιμος Οἰκονομίδης, ὧν οἱ πέντε πρῶτοι ἠρίστευσαν.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων τοῦ Ἑλλ.

Παρθεναγωγείου Τραπεζοῦντος.

Ἡμέρ.	Ἦραι	Μαθήματα	Τάξεις
Κυριακή (16 Ἰουν.)	9 — 10	Ἱερὰ	Γ'.
	10 — 11	Ἑλληνικά	Γ'.
	11 — 12	Ἑλληνικά	Ε'.
	3 — 4	Ἀριθμητικὴ	Γ'.
	καὶ	Ἱστορία	Γ'.
Δευτέρα (17 Ἰουνίου)	4 — 5	Ἑλληνικά	Δ'.
	8 — 9	Γεωγρ. Γ'. Ε'. κ. Δ'	
	9 — 10	Ἱερὰ	Κ'.
	καὶ	Ἱστορία	Ε'.
	10 — 11	Ἑλληνικά	Γ'.
	11 — 12	Ἑλληνικά	Β'.
	2 — 3	Ἀριθμητικὴ	Ε'.
	καὶ	Φυσ. ἱστορία	Ε'.
	3 — 4	Φυσ. ἱστορία	Δ'.
	καὶ	Ἱστορία	Δ'.
Τρίτη (18 Ἰουνίου)	4 — 5	Ἀριθμητικὴ	Δ'.
	καὶ	Ἱερὰ	Δ'.
	8 — 9	Ἀριθμητικὴ	Γ'.
	καὶ	Ἱερὰ	Γ'.
	9 — 10	Ἱστορία	Γ'.
	καὶ	Ἱερὰ	Β'.
	10 — 11	Ἑλληνικά	Α'.
	11 — 12	Πραγματικά	Γ'.
	καὶ	Φυσικὴ	Γ'.
	2 — 3	Ἀριθμητικὴ	Β'.
	καὶ	Ἱερὰ	Α'.
	3 — 4	Ἀριθμητικὴ	Α'.
	καὶ	Πραγματ.	κ. Β'.

Πρόγραμμα τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων
τῶν παραρτημάτων.

Δαφνοῦντος, Τετάρτη (19) 8—12

Χριστοῦ, Πέμπτη (20) 8—12

Ἐξωτείχων, Παρασκευῇ (21) 9—12

ΠΑΡΕΡΓΑ

1. Αἶνιγμα.

Εἰς τὸ ἔριόν της μέσα
ἡ γαστήρ ἐνὸς προβάτου
τυλιγμένη ὡς ἐργάτου
κατοικία χρησιμεύει,
ὅπου μέσ' αὐτὸς δουλεύει.

2. Αἶνιγμα.

Ὅμοῦ εἶνε τὸ πρῶτόν μου,
τὸ δεύτερον παρέχει
τροφὴν, τὸ δ' ὅλον πάντοτε
ἐμὲ μαζί του ἔχει,
μ' ἐμένα πάντοτε μαζί
ἐργάζεται καὶ ζῇ.

3. Αἶνιγμα.

Τὸ ἓνα εἶν' ἐπίρρημα,
τὸ ἄλλο εἰς τὸ κράτος
τὸ δίδουν οἱ ὑπήκοοι,
τὸ δ' ὅλον εἰς τὸ πλάτος
θὰ ἴδῃ τὸ οὐράνιον
καθεὶς, ἐὰν κυττάξῃ,
καὶ ἐν ταύτῳ στήν κόλασιν
θὰ διῇ καὶ θὰ τρομάξῃ
τὸ ὅλον μου αὐτὸ καθεὶς,
ἐκεῖ ὁ τάλας εὐρεθεῖς.

β. Λογοπαίγνιον.

Ποῖον μέρος τοῦ ὄρους φέρει ὁ ἄνθρω-
πος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ;